

*Д.В. Пірог, аспірант
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ВИЗНАЧЕННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ У СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

В останні роки економісти та соціологи все більше уваги приділяють новому етапу у розвитку суспільства – інформаційному, на якому саме інформація та знання відіграють найважливішу роль в економічній системі. У постіндустріальній економіці інформація і знання є головними економічними чинниками, які безпосередньо впливають на прийняття управлінських рішень і формують вимоги до робочої сили. Така економіка здатна функціонувати при умові чіткої організації фінансових потоків, яка неможлива без створення нових фінансових інститутів, нових фінансових послуг, застосування електронних платіжних систем.

З вищесказаного стає зрозумілим, наскільки важливе в нових умовах усвідомлення понять грошових та фінансових потоків в економічній системі. У вітчизняній літературі існує багато тлумачень фінансових дефініцій. Це створює суперечливий інформаційний простір, що інколи заважає компетентній оцінці деяких фінансових явищ і процесів.

Слід зауважити, що в науковій думці існують різні підходи до визначення та трактування поняття “грошовий потік”.

В основному сформувалося два підходи до його визначення. Прихильники першого схиляються до трактування грошового потоку як різниці між отриманими й виплаченими підприємством коштами за визначений період часу, тобто як суму надлишку (нестачі) грошових ресурсів. Другий підхід, якого дотримуються інші фахівці, ґрунтується на тому, що грошові потоки – це безперервний рух коштів (обіг), тобто їх надходження (припливи) й виплати (відтоки) за визначений проміжок часу.

Таким чином, перше визначення зводиться до того, що грошовий потік – це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом), оскільки потік означає рух. При цьому обсяг грошових потоків може характеризуватися такими показниками, як обсяг коштів, які надійшли, та обсяг витрачених коштів. Тому, на нашу думку, грошовий потік має визначатися як сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов’язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов’язань між економічними агентами – суб’єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями. Грошові потоки безпосередньо пов’язані з рухом коштів

на підприємстві, який відображає надходження у розпорядження суб'єкта господарювання грошових ресурсів та їх використання.

Основою управління грошовими потоками є наявність оперативної і достовірної облікової інформації, що формується на базі бухгалтерського та управлінського обліку. Склад такої інформації дуже різноманітний: інформація про надання кредитів та позичок, про придбання цінних паперів, про вкладення коштів у комерційні проекти, про лізингові та факторингові операції, операції з векселями, залучення різноманітних видів вкладів у межах депозитних і ощадних операцій, отриманих кредитів від інших банків, емісії різноманітних цінних паперів, а також іншої інформації. Сама ж інформація формується з різних джерел, її збір і систематизація мають бути побудовані з особливою ретельністю, оскільки запізнення і помилки при наданні інформації можуть призвести до серйозних наслідків для діяльності банку в цілому. При цьому будь-який банк самостійно визначає формат надання, періодичність збору інформації, схему документообігу.

Таким чином, управління грошовими потоками – найважливіший елемент фінансової політики банківської установи, що пронизує всю систему управління банком. Важливість і значення управління грошовими потоками в банку важко переоцінити, оскільки від його якості та ефективності залежить не тільки стійкість банківської установи в конкретний період, але й можливість подальшого розвитку, досягнення фінансового успіху на довгострокову перспективу.

На нашу думку, трактування поняття “грошові потоки” як безперервного руху, тобто надходження чи вибування грошових коштів у певний проміжок часу, є ширшим і розкриває економічну сутність останнього.